ALTERAE

R. P. JOANNIS ROOTHAAN

PRAEPOSITI GENERALIS

LITERAE

AD PATRES AC FRATRES

SOCIETATIS JESU.

TIPOGRAFIA SALVIUCCI.

ALTERAE
R. P. JOANNIS ROOTHAAN
PRAEPOSITI GENERALIS
LITERAE
AD PATRES AC FRATRES
SOCIETATIS JESU.

P. X.

Quamquam non est, quod dubitem, RR. PP. et FF. in Christo Carissimi, quin omnes, quotquot Societatis se ac Sancti Ignatii filios esse gaudent, eo sint animo, ut non modo vocationis suae munera alacriter exercere et in iis labores quoscumque suscipere, verum etiam adversa quaeque fortiter tolerare parati sint, eaque divina gratia adspirante exoptare etiam soleant et gaudentes excipere; tamen quae vivimus tempora illud a me postulare videntur, ut optime animatos confirmare, et qui forte infirmiores sint in vobis excitare, omnes denique in verbis Domini consolari pro modulo meo non omittam. Etenim quod S. Pater noster inde a primis Societatis exordiis divinitus intellexisse visus est, quando Dominus, *ita ut erat cum cruce*, propitium se ipsi sociisque futurum promiserat; quodque eumdem

Parentem nostrum Societati deinceps et expetiisse, et a divina bonitate enixe postulasse accepimus, ut ne unquam persecutionibus careret; id cum alias semper nec parce consecuta est haec familia, tum maxime hisce nostris temporibus sane abunde experitur. Equidem certe nescio, an unquam antea tam multis in locis simul eodemque tempore, tamque universalis in eam et in ejus nomen malevolorum cujusque generis invidia vel odium insurrexerit, foecunda seges calumniarum, contumeliarum, vexationum, spoliationum, exiliorum, caeterorumque, quae hominibus mala dicuntur, sunt autem insignia Dei dona. Plura etenim in hoc genere variis in locis unius fere anni spatio plurimi e nostris, ut non ignoratis, experti sunt, et an statim futurus sit finis, an non alibi etiam similia nostros aliquando maneant, saltem fas est dubitare. Itaque quod coram voce non licet, id per literas saltem efficere constitui, ut ad ea vos sentienda, quae his sunt accommodata temporibus, et nomine nostro et vocatione digna, qua possem ratione adhortarer.

Et in primis quidem res est maxima sane gratulatione digna, nec video equidem, an quidquam aliud magis nos ad vocationem nostram arctissime summoque affectu complectendam, et ad gratias de illa divinae Majestati agendas excitare debeat, quam ista ipsa consideratio: quod summa illa bonitas nos,

fors nescientes quid nobiscum ageretur, ad eam Societatem perduxerit, quae tantam habere partem meruit in illa praeclara sorte, quam beatitudinis nomine insignire Christus Jesus dignatus est. *Beati eritis*, inquit, *cum maledixerint vobis homines, et persecuti vos fuerint, et dixerint omne malum adversum vos mentientes, propter me*; et iterum: *Beati, cum separaverint vos, et exprobraverint, et ejecerint nomen vestrum tanquam malum propter filium hominis.* Certe quidem, PP. RR. Fratresque in Christo Carissimi, illa Domini verba in hac nostra familia impleri non sine maximo animi solatio videmus. Vere enim maledicunt nobis homines et persequuntur nos, et quod omnium vexationum compendium quoddam est simul et fons uberrimus, dicunt omne malum adversum nos, et utique mentientes dicunt. Testis enim nobis est Deus et conscientia nostra, non eam nos vitam profiteri, omnibus devotam sceleribus, quae in nos congerere non cessant, et ob quae nos non homines, sed hominum monstra quaedam ac portenta, reique publicae labem ac pestem esse jactitant, multisque ignorantibus persuadent. Vere etiam separant nos et tanquam extra jus fasque positos habent, quibus ea, quam reliquo generi humano magno ore venditant, libertas legumque tutela neganda sit, quasi facinorosis et plane absque omni causae examine convictis ac damnatis; et ipsum denique

nomen nostrum ejiciunt tanquam malum, utique non aliam ob causam nisi propter Filium hominis, qui nos in sui nominis communionem vocare dignatus est. Huic scilicet nomini sanctissimo bellum indixerunt, hoc illi nomen oderunt; quod quidem et verbis et factis demonstrant, cum et nomen nostrum omnibus jam, qui fidem, qui pietatem sectantur, commune faciunt, et quod in nos exercent odium, eodem et Christi Jesu Vicarium, et Sanctam ejus Ecclesiam, et quidquid est usquam virtutis, castitatis, pietatis Christianae apertissime prosequuntur, Religionis universae osores infensissimi.

Quod ergo ita habeamur a mundo, qui Dominum Jesum priorem nobis odio habuit, quodque in tam nobilem partem contumeliarum atque injuriarum crucis Christi vocemur, est profecto quod nobis gratulemur PP. ac FF. Carissimi, atque equidem fateor, me haec sine intima animi confusione commemorare non posse. Et quis ego sum Domine, ut me talis ac tantae gloriae participem esse volueris? Et unde hoc mihi, ut hac me sorte carissimorum fidissimorumque famulorum tuorum dignareris? Certe quidem Apostolus divinum exaggerat beneficium in iis, *quibus donatum erat non solum ut in Christum crederent*, *sed etiam ut pro illo paterentur*. Et Petrus pro Christi nomine opprobria ferentes hortatur *ut glorificent Deum in isto nomine*; *quoniam*,

inquit, *quod est honoris, et gloriae, et virtutis Dei, et qui est ejus spiritus, super vos requiescit.* Quorum verborum vim qui attente perpenderit, vix vel in coelis ipsis quidquam majus reperiri posse sentiet, si solam purissimi gaudii jucunditatem excipias. Quamquam et hac ipsa carere fortes athletas suos noluit Dominus, saltem *spe gaudentes*; ait enim: *gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in coelis*: Quin etiam paratis jam ac praesentibus gaudiis inter ipsas crucis aerumnas frui quibusdam ferventioribus concedit, quemadmodum illi qui dicebat: *repletus sum consolatione, superabundo gaudio, in omni tribulatione nostra.*

Primus itaque hic sit sensus noster, PP. RR. ac FF. in Christo Carissimi, dignus Jesu socio, dignus Ignatii filio sensus, ut *omne gaudium existimemus, cum in varias tentationes inciderimus.* Tantumque absit, ut cuiquam ex nobis minus grande jam beneficium videatur sua ad Societatem vocatio, quod eam in signum positum videat cui contradicitur, ut vel hoc ipso nomine majoris illam facere, donumque Dei tanto praeclarius aestimare ac studiosius conservare discamus. Est profecto amaris lacrymis deplorandus quorumdam paucorum casus, quos, sive quod *ventum videntes validum timerent*, seu quod alioqui non satis in Deo fixi, non satis *in charitate radicati* essent *ac fundati*, tempestate a nobis avulsos in-

gemiscimus, qui scilicet miserunt manum ad aratrum, et respexerunt retro. Verum absit ab unoquoque nostrum hujusmodi opprobrium, ut inferamus crimen gloriae nostrae; cum jure merito S. Bernardus dixerit: *bonam vitam ego puto, multa bona facere, et multa mala pati, et sic perseverare usque ad mortem.*

Ast haec paucorum quorumdam, quos modo commemoravi, inconstantia ac tristis ruina alterum suggerit animi sensum, quem occasione earum, quas experimur, vexationum excitari in omnibus nobis vehementer exopto. Est autem, ut cum animo ob causae bonitatem laeto atque erecto, veram simul ac profundam humilitatem cum sancta solicitudine conjungamus. Etenim si nihil gloriosius esse potest, quam vocationis nostrae causa, id est virtutis, religionis, Christi Jesu causa aliquid pati; illud tamen cogitare utiliter et possumus et debemus, fieri utique posse, ut cum mundus quidem exosos nos habeat eodem illo odio, quo Deum ipsum prosequitur; fieri tamen posse, inquam, ut Deus mundo potestatem faciat ita nos exagitandi in vindictam nostrarum culparum, culparum, inquam, etiamsi non communium sed aliquorum duntaxat, culparum fortasse, quae si tam graves non videantur oculis hominum, sint tamen ejusmodi coram purissimis illis ac lucidioribus super solem oculis Dei, ut omnia ea, quae patimur, et graviora etiam mereamur. Quid enim, PP.

ac FF. Carissimi, numquid nobis ita blandiri, ita nobismetipsi placere possumus, ut tales nos esse, quales vocationis nostrae ratio nos esse postulat, nobis persuadeamus? Eritne quisquam inter nos, qui facile sibi satis fecisse videatur, si quadam mediocritate virtutis contentus vivat, quae quidem, ut S. P. N. ajebat, in communi hominum vita bonitas foret non contemnenda, at in nobis parum omnino esset ac pro nihilo reputanda, si cum eo scilicet conferatur quod a nobis Institutum nostrum, quod regulae, quod tessera nostra *ad Majorem Dei Gloriam*, et grande nomen quod gerimus *Societatis Jesu*, quod denique tot tamque insignia in nos Dei beneficia requirunt? Quanta, quaeso, deberet esse in omnibus nobis intentionis rectitudo atque sinceritas? Quanta cum Deo in orando et in agendo familiaritas et conjunctio? Quanta in unoquoque nostrum nominis proprii atque existimationis et omnis figurae hujus mundi despicientia? Quantus propriorum commodorum neglectus? Quanta laborum pro Christo cupiditas ac tolerantia? Quanta obedientiae promptitudo atque perfectio? Quanta proprii judicii propriaeque voluntatis abnegatio? Quanta vitae apostolicae et angelicae puritas, atque a levioribus etiam culpis mundities? Quanta caritatis inter nos unio atque concordia? Quantum salutis proximorum studium, quanta industria? Quanta denique cura respondendi vo-

cationi suae propriique explendi muneris, non utique pro cujusque arbitrio, sed juxta eas leges, quas sapienter majores nostri praescriptas reliquerunt, quibus unis potissimum stat religiosus ordo, et floret, ac divinum meretur uberiorem influxum? Equidem de me fateor, identidem eo me timore pulsari, ne fortasse ob quorumdam, ob paucorum fortasse in acquirenda solida ac perfecta virtute negligentiam, videat Dominus Societatem suam non probationis modo, verum etiam purgationis indigere; vereor, inquam, ne cum inde quidem *Satanas expetivit nos ut cribraret sicut triticum*, inde etiam ipse Dominus constituerit *purgare aream suam.* Certe quidem illius verba sunt, quae merito quemvis seu torpentem seu dormientem excitent atque percellant: *omnem palmitem non ferentem fructum tollet eum* coelestis agricola, *et eum qui fert fructum purgabit eum*, *ut fructum plus afferat.*

Hic itaque est alter animi sensus, quem calamitatibus, quas vel patimur, vel merito timemus, excitari in nobis desidero, ut *humiliemur sub potenti manu Dei.* Nihil enim profecto juverit, PP. ac FF. Carissimi, si nobismetipsi blandiamur, ipsi nos decipiamus, ac tam facile nos tamque exiguo labore, tam levi, ut ita dicam, pretio veros nos Ignatii filios, veros Jesu socios esse nobis molliter persuadeamus. Contra vero, humilitatis quam dixi sensus nunquam non utilissimus

est. *Humilia te*, inquit, *in omnibus, et coram Deo invenies gratiam.* Humiles si vere fuerimus, gratiam inveniemus apud Deum; apud quem solum gratiam invenisse sat est, etiamsi gratia apud homines, quae per se fallax est, imminuatur vel etiam penitus nos destituat. Quare solicite vocationis nostrae rationem perpendentes, illud a Domino quanta possumus humilitate petamus: *Notum fac mihi Domine finem meum, ut sciam quid desit mihi*; ut finem, ob quem non modo conditus quisque est homo; et vocatus Christianus, sed eum etiam, ob quem et Religiosus, Societatis Jesu, Sacerdos, finem denique, ob quem in suo isto gradu ac munere positus quisque nostrum est, attenta mente et illustratis coelesti lumine oculis considerantes, videamus quam multa nobis desint, et imperfectum nostrum lugeamus, et novos colligamus spiritus, ad insistendum firmius et arctius inhaerendum Patrum nostrorum vestigiis, Christique Jesu, qui dux noster est et vivum exemplar, fideli imitationi. Equidem nulla re magis quam hac, quam dixi, humili solicitudine placandum nobis esse Deum sentio; hac immo vim etiam persecutionum retusum tandem ac infractum iri confido, ut, *cum placuerint Domino viae nostrae*, quemadmodum Sapiens ait, *etiam inimicos nostros convertat ad pacem*; coecas videlicet eorum mentes illuminet, corda tangat, et ex

adversariis infensissimis aliquando etiam cupidos reddat operae nostrae, qua bene illis ipsis non optare modo ac precari, ut nunc quidem facimus, sed bene facere etiam pro nostro munere possimus. Caeterum, eo quem dixi animo si fuerimus, quidquid tandem, Domino permittente, acciderit, veritatem experiemur celebratae illius ab Ecclesia sententiae: *quia nulla nobis nocebit adversitas, si nulla nobis dominetur iniquitas.*

Neque enim ex iis, quae de humili concipienda solicitudine dixi, imminui vel minimum fiduciam cujusquam velim, PP. RR. ac FF. in Christo Carissimi; quin potius illud ad ultimum desidero ac postulo, ut quo humiliores in nobis fuerimus, eo majorem concipiamus in Deo fiduciam, eamque divinae gratiae virtute et sanctae orationis ope excitemus in nobis ac foveamus quantam possumus maximam atque amplissimam. Quid enim, PP. ac FF. Carissimi, si qui sunt in vobis quos futurorum fortasse eventuum timor dejicit, *quid*, inquam, *timidi estis modicae fidei?* Numquid *erit malum in civitate, quod Dominus non fecerit?* Aut poterit omnino malum esse quod fecerit Dominus? Quod si non ea omnia, quae Dominus permittat, continuo bona esse necesse est, nonne tamen fide certum est, *omnia*, etiam mala illa, *diligentibus Deum cooperari in bonum?* Et re quidem vera, quid tandem illud erit, quod

nobis, si Deum amemus, nocere possit? Quid, quod non etiam summe profuturum sit?

Etenim quantacumque vel gravissima mente praecipere velimus, quo tandem, quaeso, mundi totius totiusque etiam inferni furor recidet? Fortasse violentas inferet manus, carcerem, vulnera, mortem minatur? Haec quidem extrema sunt, quibus graviora, quantumcumque saevierit, non est quod inferre ultra possit. Atqui de his ipsis nonne ait Dominus: *nolite timere eos, qui occidunt corpus*? Ego vero sic existimo, PP. ac FF. Carissimi, idemque vos existimare non dubito, summum esse bonum sanguinem ac vitam in tam bona causa profundere; ut, si quid hujusmodi vel timentes exspectemus, mihi nescio quid praesumptionis habere videatur, quasi ad tantam gloriam adspiremus, qua plane sumus indigni. Quamquam utinam digni essemus! Utinam vel pauci quidam ex nobis tam beata sorte dignarentur! Quam multi, quaeso, ex Patribus nostris, viri apostolici, hujus tanti boni spe aliqua in suis laboribus ac aerumnis unice se sustentabant? Hanc unicam metam sibi ac veluti mercedem proponebant, quam tamen multorum annorum laboribus atque aerumnis consecuti non sunt. Sed si tanto nos bono indignos esse sentimus, saltem, quaeso, ne illud timeamus. Quin potius cogitemus, Dominum, gravissimas illas mundi minas cum denuntiaret: *et eritis odio omni-*

bus hominibus propter nomen meum, sermonem suum tandem inexspectata illa ac plane admiranda sententia conclusisse : *et capillus de capite vestro non peribit.* Quod quidem singulari modo hisce etiam temporibus experti sunt e nostris quam plurimi, e mediis periculis divina protegente providentia erepti incolumes.

Quid ergo timebimus? fortasse, ne spoliati iis quae ad vitam sustentandam adhuc divina providentia suppeditavit , ad angustias rei familiaris redacti et egestate pressi, rebus non opportunis modo, sed et necessariis careamus? Ast utinam digni essemus, qui aliquando uberiorem gustaremus fructum sanctae paupertatis , quae nunc quidem satis commode nos habet et eleemosyna quotidie sane lauta nos sustentat ! Similiores scilicet redderemur Patribus illis nostris, quos equidem tanto virtutibus ac donis coelestibus et meritis apud Deum et homines locupletiores fuisse existimo, quo erant ipsi in suae vitae ratione egentiores, cum paupertatem non affectu modo tenerent, sed re etiam experirentur, non raro necessariis etiam vitae subsidiis destituti. Quam in rem verba S. Patris nostri , quae , quoties lego , valde me movere solent , lubens commemorabo : *Cum enim* , inquit (exam. gen. c. 4. n. 26.) *qui primi in Societatem convenerunt , per hujusmodi indigentiam ac penuriam majorem rerum corpori*

necessariarum probati fuerint; qui post eos accedent, curare debent, ut quoad poterunt eo pertingant, quo illi pervenerunt, vel ulterius etiam in Domino progrediantur. Caeterum meminisse juvat eorum, quae S. Evangelista Lucas refert de Domino Jesu discipulos interrogante: *quando misi vos sine sacculo et pera, numquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt: nihil.*

Sed, si nec mors adeo nec rerum penuria timenda est, aliud fortasse malum imminet, scilicet, ut invicem separari et hac illac dispergi necesse sit, quo vim persecutionis declinemus? Haec, non diffiteor, PP. ac FF. Carissimi, mihi quidem certe, nec minus etiam vobis, ut existimo, omnium gravissima foret probatio. Nihilominus tamen, si talem etiam probationem, duram sane, permitteret Dominus, probatio utique foret, non perditio. Et numquid non *Domini est terra et plenitudo ejus?* Aut ubicumque fuerimus, nonne filii semper erimus illius Providentiae, quae nescit amare et deserere, quia tota paterna est? Denique siquid tale accideret, nonnisi ad tempus, ad exiguum tempus accideret, quo virtus nostra et constantia probaretur. Haec certe fiducia, fore ut, si dispergi nos contingat, iterum colligendi simus, idque brevi, mihi quidem ita inhaeret animo defixa, ut de ea usurpare illa Prophetae verba non dubitaturus sim: *reposita est haec spes mea in sinu*

meo. Nequaquam, PP. ac FF Carissimi; tot illae ac tantae misericordiae Domini, quas Societas experta est adhuc hisce ultimis temporibus, et quibus non immerito aliquam miraculi speciem inesse multi etiam externi existimant, illae, inquam, tantae Domini misericordiae dubitare nos non sinunt, quin, quod coepit opus, ipse etiam velit perficere. Quod si percusserit nos, et sanabit; si disperserit, et congregabit. Quare animum, quaeso, quotquot sumus, obfirmemus, et quaecumque tandem futura sint ea, quae disposuerit Dominus, *gloriemur* cum Apostolo *in tribulationibus, scientes quod tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero spem, spes autem non confundit.*

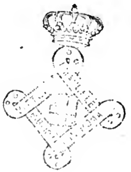
Fluctibus jactatur cymba Societatis; et quid mirum, quando Petri navis teterrima procella pulsatur? Scilicet, *nox* ingruit ac potestas tenebrarum. *Laboramus in remigando*: remiges enim a Pio VII. vocati sumus; utinam strenui, nullisque frangendi laboribus! *Laboramus*, inquam, *in remigando*; *est enim contrarius ventus*. Ast, modo ne cessemus, PP. ac FF. Carissimi, *illucescet* aliquando *dies*, et *Jesus veniens*, qui suos nunc *laborantes videt* utique, aderit, et *ambulans super mare* fluctus feros divino vestigio calcabit, et *cessabit ventus*, et *fiet tranquillitas*. Clamemus utique, oremus: *Domine salva nos*. At pereundi timorem nimium, quaeso, ne concipia-

mus, nę forte, quemadmodum Apostoli, a benignissimo Domino *modicae fidei* arguamur. *Expectemus, viriliter agamus, confortetur cor nostrum et sustineamus Dominum.* Adhuc *modicum aliquantulum, quia veniens veniet et non tardabit.* Illud interea precari a Domino non ullo die omittamus, ut, *qui dat omnibus affluenter et non improperat*, donet, quod Apostolus *optimum* vocat, donet, inquam, omnibus nobis *gratia stabilire cor.* Simul etiam illud Petri monitum prae oculis habeamus, ut *qui patiuntur secundum voluntatem Dei, fideli Creatori commendent animas suas in bene factis. Deus autem omnis gratiae qui vocavit nos in aeternam suam gloriam in Christo Jesu, modicum passos, ipse perficiet, confirmabit, solidabitque. Ipsi gloria et imperium in saecula saeculorum. Amen.*

Vestrum omnium SS. SS. ac precibus me commendo

RR. PP. ac FF. in Christo Carissimi.

Romae die 24. Julii 1831.

SERVUS IN CHRISTO

Joannes Roothaan.

IMPRIMATUR.

Fr. J. Maria Velzi S. P. A. Mag.

IMPRIMATUR.

J. Della-Porta Patr.

Const.